

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2015

YEARBOOK

2015

ГОДИНА 6

VOLUME VI

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2015
YEARBOOK

ГОДИНА 6

VOLUME VI

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

**ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

За издавачот:

Проф д-р Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Саша Митрев
проф. д-р Блажо Боев
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Нина Даскаловска
проф. д-р Махмут Челик
доц. д-р Ранко Младеноски
м-р Ристо Костуранов

Редакциски одбор

проф. д-р Јованка Денкова
проф. д-р Виолета Димова
проф. д-р Луси Караниколова
проф. д-р Толе Белчев
проф. д-р Билјана Ивановска
доц. д-р Марија Кусевска
доц. д-р Нина Даскаловска
доц. д-р Марија Кукубајска
доц. д-р Драгана Кузмановска
виш лектор м-р Снежана Кирова
м-р Весна Коцева

Главен уредник

доц. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

доц. д-р Ева Ѓорѓиевска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)
лектор м-р Биљана Петковска
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Редакција и администрација
Универзитет „Гоце Делчев“–Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А
п. фах 201, 2000 Штип
Р. Македонија

Editorial board

Prof. Sasa Mitrev, Ph. D.
Prof. Blazo Boev, Ph. D.
Prof. Liljana Koleva Gudeva, Ph. D.
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Mahmut Celik, Ph.D.
Docent Ranko Mladenoski, Ph.D.
Risto Kosturanov, M. A.

Editorial staff

Ass. Prof. Jovanka Denkova, Ph. D.
Prof. Violeta Dimova, Ph. D.
Ass. Prof. Lusi Karanikolova, Ph. D.
Ass. Prof. Tole Belcev, Ph. D.
Ass. Prof. Biljana Ivanovska, Ph. D.
Docent Marija Kusevska, Ph.D.
Docent Nina Daskalovska, Ph.D.
Docent Marija Kukubajska, Ph.D.
Docent Dragana Kuzmanovska, Ph.D.
Senior Lecturer Snezana Kirova, M.A.
Vesna Koceva, M.A.

Managing editor

Docent Svetlana Jakimovska, Ph.D.

Editor in chief

Docent Eva Gjorgjievska, Ph.D.

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasovska
(Macedonian)
Lecturer Biljana Petkovska, M.A.
(English)

Technical editor

Slave Dimitrov

Address of the editorial office

Goce Delcev University – Stip
Faculty of philology
Krste Misirkov 10-A
PO box 201, 2000 Štip,
R. of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

д-р Марија ЛЕОНТИЌ ПОТЕКЛЮ, АДАПТАЦИЈА И СЕМАНИКА НА ТУРСКИОТ СУФИКС -лак /-лѝк/ (-lik, -lik, -luk, -lük) ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Marija LEONTIC, Ph. D. ORIGIN, ADAPTATION AND SEMANTICS OF THE TURKISH SUFFIX -лак /-лѝк/ (-lik, -lik, -luk, -lük) IN TURKISH AND MACEDONIAN LANGUAGE	11
Делфина ЈОВАНОВА НИКОЛЕНКО д-р Луци КАРАНИКОЛОВА-ЧОЧОРОВСКА СЕМАНТИКАТА НА ЈАЗИКОТ ВО РУБРИКАТА „САКАМ ДА КАЖАМ“ ВО ДНЕВНИОТ ВЕСНИК „ВЕСТ“ Delfina JOVANOVA NIKOLENKO I Lusi KARANIKOLOVA – COCOROVSKA, PhD THE SEMANTICS OF THE LANGUAGE IN THE RUBRIC „SAKAM DA KAZAM“ IN THE DAILY NEWSPAPER „VEST“	21
д-р Јаготка СТРЕЗОВСКА д-р Билјана ИВАНОВСКА ЛИНГВИСТИЧКИ ОСВРТ КОН ТУЃИТЕ ЗБОРОВИ И ЗАЕМКИТЕ ВО СТРУЧНИОТ ЛЕКСИЧКИ ФОНД НА ЈАЗИКОТ д-р Jagotka STREZOVSKA, PhD д-р Biljana IVANOVSKA, PhD LINGUISTIC REVIEW TOWARDS FOREIGN AND LOANWORDS IN THE PROFESSIONAL LEXICAL LANGUAGE FOND.	29
м-р Наталија ПОП ЗАРИЕВА м-р Крсте ИЛИЕВ ВЛИЈАНИЕТО НА ИНТЕРНЕТОТ ВРЗ ЈАЗИЧНАТА КУЛТУРА, КОГНИТИВНИОТ И АКАДЕМСКИОТ РАЗВОЈ НА МЛАДИТЕ Natalija POP ZARIEVA Krstel ILIEV THE INFLUENCE OF THE INTERNET ON THE LANGUAGE CULTURE, THE COGNITIVE AND ACDEMIC DEVELOPMENT OF THE YOUNG	39
м-р Македонка ДОДЕВСКА д-р Веселинка ЛАБРОСКА ПРЕГЛЕД НА ЛЕКСИКАТА НА ОВЧЕПОЛСКИОТ ДИЈАЛЕКТ И НА СЛОВЕНЕЧКОГОРИШКИОТ (ГОРИЧАНСКИ) ДИЈАЛЕКТ СПОРЕД ПОТЕКЛОТО Makedonka DODEVSKA, Mr. Veselinka LABROSKA, Ph. D. THE REVIEW OF THE LEXICAL VOCABULARY OF THE OVCHE POLE DIALECT AND SLOVENIAN GORISHKI – GORICHANSKI DIALECT	47

д-р Билјана ИВАНОВСКА д-р Марија КУСЕВСКА д-р Нина ДАСКАЛОВСКА м-р Татјана УЛАНСКА д-р Лилјана МИТКОВСКА Моника ЦЕНОВА Викторија КРСТЕВСКА ПРОЕКТОТ „УЛОГАТА НА ЕКСПЛИЦИТНИТЕ ИНСТРУКЦИИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПРИ УЧЕЊЕТО АНГЛИСКИ И ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК“ И НЕГОВО ПРЕТСТАВУВАЊЕ	53
д-р Марија КУСЕВСКА УЛОГАТА НА МОДАЛНИТЕ ГЛАГОЛИ КАКО УБЛАЖУВАЧИ ВО АНГЛИСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК Marija Kusevska USE OF MODAL VERBS FOR MITIGATION IN ENGLISH AND MACEDONIAN	61
д-р Светлана ЈАКИМОВСКА МЕТОДИ НА ТЕРМИНОЛОШКАТА РАБОТА Svetlana JAKIMOVSKA, Ph. D. TERMINOLOGY METHODS	71
д-р Даринка МАРОЛОВА д-р Драгана КУЗМАНОВСКА ПОВЕКЕЗНАЧНОСТ ВО МАКЕДОНСКИОТ И ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК Darinka, MAROLOVA Dragana KUZMANOVSKA AMBIGUITY IN MACEDONIAN AND IN GERMAN LANGUAGE	81
Assist. Prof. Marija EMILIJА KUKUBAJSKA, PhD Tatjana Plievska, M.A. candidate A FABIAN SOCIETY, FRANKFURT SCHOOL: UTOPIA, DYSTOPIA, “REALITY”	91
Катерина, СТОЈАНОВСКА д-р Марија, КУСЕВСКА ПИЦИН И КРЕОЛСКИ ЈАЗИК Katerina, STOJANOVSKA Docent Marija, KUSEVSKA PhD. PIDGIN AND CREOLE LANGUAGE	103
м-р Марија КРСТЕВА м-р Драган ДОНЕВ ТЕМАТСКИТЕ ПРЕОКУПАЦИИ ВО „ДОЛГА ЦРНЕЧКА ПЕСНА“ НА РИЧАРД РАЈТ Marija Krsteva Dragan Donev THEMATIC PREOCCUPATIONS IN RICHARD WRIGHT’S „LONG BLACK SONG“	113

д-р Ранко МЛАДЕНОСКИ д-р Толе БЕЛЧЕВ МАКЕДОНСКИ ПОЕМИ И ЕПОВИ ЗА НАЈСЛАВНИОТ МАКЕДОНСКИ КРАЛ Ranko Mladenoski, Ph. D. Tole Belcev, Ph. D. MACEDONIAN POEMS AND EPICS ABOUT THE MOST FAMOUS MACEDONIAN KING	119
Пацка ТАСЕВА д-р Толе БЕЛЧЕВ ЕСТЕТСКАТА ФУНКЦИЈА НА СИМБОЛОТ ВО „БЕЛИ МУГРИ“ ОД РАЦИН Paska TASEVA Tole BELCEV, Ph. D. AESTHETIC FUNCTION OF SYMBOLS IN “WHITE DAWNS” BY RACIN.....	131
д-р Луси КАРАНИКОЛОВА-ЧОЧОРОВСКА ПОРТРЕТИРАЊЕ ПРЕКУ ДЕСКРИПЦИЈА (За портретите на Францка и Лојзе во романот „На пругорнината“ од Иван Цанкар) Lusi Karanikolova – Cocorovska, PhD PORTRAYAL THROUGH DESCRIPTION (About the portrayals of Francka and Lojze in the novel “Na prugorninata“ by Ivan Cankar)	141
Сања СПАСКОВА д-р Толе БЕЛЧЕВ НАРАТОРИТЕ И ФОКАЛИЗАТОРИТЕ ВО РОМАНОТ „СМРТТА НА ДИЈАКОТ“ ОД ДРАГИ МИХАЈЛОВСКИ Sanja Spaskova Tole Belcev, Ph. D. NARRATORS AND FOCALIZERS IN THE NOVEL ‘THE DEATH OF THE NOVICE’ BY DRAGI MIHAJLOVSKI	151
д-р Јованка ДЕНКОВА ИЗМИСЛУВАЊЕ ИЛИ РЕАЛНОСТ НА ДЕТСКИОТ СВЕТ Jovanka DENKOVA, Ph.D. FANTASY OR REALITY OF THE CHILD’S WORLD	161
д-р Ева ЃОРЃИЈЕВСКА Canone inverso или за уметноста и бескрајот (критички осврт на романот од Паоло Мауренсиг) Eva GJORGJIEVSKA, PhD Canone inverso or the art and the infinity (Critical review on the novel of Paolo Maurenzig).....	169
Данче СТЕФАНОВСКА д-р Толе БЕЛЧЕВ НАРАТОРИТЕ ВО „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ Danche STEFANOVSKA Tole BELCEV, Ph. D. NARRATORS IN „THE DAUGHTER OF THE MATHEMATICIAN” BY VENKO ANDONOVSKI	175

д-р Ева ЃОРЃИЕВСКА м-р Јована КАРНИКИЌ КАРЛО ГОЛДОНИ И РЕФОРМАТА НА ИТАЛИЈАНСКИОТ ТЕАТАР Eva GJORGJEVSKA, PhD Jovana KARANIKIKJ, MA CARLO GOLDONI AND THE REFORM OF ITALIAN THEATER	185
м-р Крсте ИЛИЕВ м-р Наталија ПОП ЗАРИЕВА ИСКУШЕНИЕТО И СПАСЕНИЕТО ВО СЕР ГАВЕЈН И ЗЕЛЕНИОТ ВИТЕЗ Krste ILIEV Natalija POP ZARIEVA TEMPTATION AND SALVATION IN SIR GAWAIN AND THE GREEN KNIGHT	191
м-р Милена РИСТОВА-МИХАЈЛОВСКА ЕДНО ДРАМСКО ЧИТАЊЕ НА БАЛКАНОТ ВО „СЛОВЕНСКИОТ КОВЧЕГ“ НИЗ БЕЛА, ЛИКОТ-НОМАД Milena RISTOVA-MIHAILOVSKA, MA DRAMA READING OF THE BALCAN PENINSULA IN ‘SLAV CASKET’ THROUGH BELA, THE NOMAD CHARACTER	197
Проф. д-р Луси КАРНИКОЛОВА-ЧОЧОРОВСКА ДЕСКРИПТИВНИТЕ „СЛИКИ“ ВО РОМАНОТ „СЕЛИДБИ“ ОД МИЛОШ ЦРЊАНСКИ Lusi KARANIKOLOVA – COCOROVSKA, PhD DESCRIPTIVE “PICTURES“ IN THE NOVEL “SELIDBI“ BY MILOS CRNJANSKI	207
м-р Биљана ИВАНОВА д-р Драгана КУЗМАНОВСКА м-р Снежана КИРОВА м-р Татјана УЛАНСКА ЗОШТО ДА СЕ УЧАТ СТРАНСКИТЕ ЈАЗИЦИ? Biljana Ivanova, M.A. Dragana Kuzmanovska PhD. Snezana Kirova M.A. Tatjana Ulanska M.A. WHY LEARNING FOREIGN LANGUAGES?	223
Магдалена БАТЕВСКА д-р Нина ДАСКАЛОВСКА ЗА КОМПЛЕКСНОСТА НА ИЗУЧУВАЊЕ НОВИ ЗБОРОВИ ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ Magdalena BATEVSKA Nina DASKALOVSKA ON THE COMPLEXITY OF LEARNING NEW WORDS IN ENGLISH LANGUAGE INSTRUCTION	229

Марија КУЛАКОВА д-р Нина ДАСКАЛОВСКА ИНТЕГРИРАЊЕ НА МОДЕРНАТА ТЕХНОЛОГИЈА ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК Marija Kulakova Nina Daskalovska, Ph.D. INTEGRATING MODERN TECHNOLOGY INTO ENGLISH LANGUAGE TEACHING	239
м-р Марија Тодорова м-р Весна Коцева АНКСИОЗНОСТ ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИК Marija, Todorova Vesna, Kocева FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM ANXIETY	253
д-р Виолета ДИМОВА д-р Махмут ЧЕЛИК Умит СУЛЕЈМАНИ ИСТРАЖУВАЧКИТЕ МЕТОДИ И ТЕХНИКИ – ОСНОВЕН УСЛОВ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА КОГНИТИВНАТА НАСТАВА ВО ПАРАЛЕЛНИТЕ СО ТУРСКИ НАСТАВЕН ЈАЗИК Violeta DIMOVA, Ph. D Mahmut CELIK, Ph. D Umit SULEIMANI RESEARCH METHODS AND TECHNIQUES – MAIN CONDITION FOR COGNITIVE EDUCATION IN CLASSES WITH INSTRUCTION IN TURKISH LANGUAGE	259
Анжела НИКОЛОВСКА ИНТЕГРИРАЊЕ НА ВОКАБУЛАРОТ ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНСКИ ЈАЗИЦИ Anzela NIKOLOVSKA INTEGRATION OF VOCABULARY INSTRUCTION INTO FOREIGN LANGUAGE TEACHING	265
д-р Билјана ИВАНОВСКА „BLENDED LEARNING“ КАКО МЕТОД ВО ИЗУЧУВАЊЕТО СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО СТРУКА Biljana IVANOVSKA, Ph. D. BLENDED LEARNING“ AS A METHOD WHILE LEARNING A FOREIGN LANGUAGE	273

м-р Крсте ИЛИЕВ¹м-р Наталија ПОП ЗАРИЕВА¹

ИСКУШЕНИЕТО И СПАСЕНИЕТО ВО СЕР ГАВЕЈН И ЗЕЛЕНИОТ ВИТЕЗ

Апстракт: Романсата *Сер Гавејн и Зелениот витез* е дел од така-наречениот Артурски циклус. Како дел од овој циклус, оваа романса поседува карактеристични епски особини, односно херојска потрага. Како таков ги испитува принципите на витештвото, односно: дуел, чест, искреност. Поради поврзаноста на витештвото со христијанство ги испитува принципите на искушение, грев и милост. Поради последново, овој труд ќе се обиде да направи паралела помеѓу потрагата по христијанско спасение во оваа романса и Библијата.

Клучни зборови: *херој, витештво, дуел, искушение, милост, спасение.*

Krste ILIEV²Natalija POP ZARIEVA²

TEMPTATION AND SALVATION IN SIR GAWAIN AND THE GREEN KNIGHT

Abstract: The romance *Sir Gawain and the Green Knight* is part of the so-called Arthurian cycle. As such, it possesses characteristic epic elements, namely *hero`s quest*. As such it questions the principles of chivalry, including the notions of duel, honor and honesty. Due to the inextricable relation of chivalry with Christianity it questions the principles of temptation, sin and mercy. As a result of this connection, the paper attempts to find and draw parallels between the search for Christian salvation through temptation in this romance and in the Bible.

Key words: *hero, chivalry, duel, temptation, mercy, salvation.*

1. Вовед: Основата на романсата

И во оваа романса со епски елементи, херојската потрага се состои од заминување, иницијација и враќање. Како и во другите дела со епски елементи, злото е присутно на еден или друг начин за да го искушува или предизвикува доброто. Ноќта на Нова година, Зелениот витез влегува во дворецот на Крал Артур. До извесен степен може да се направи паралела помеѓу оваа влегување и влегувањето на Грендел во Хеорот, замокот на Хротгар во *Беовулф*. Првиот настан може да се протолкува како неприфаќање на веселата атмосфера што

¹ Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип

² Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia

владее во дворецот од страна на злото персонифицирано во Грендел. Влезот на Зелениот витез може да се протолкува како тестирање на доблеста на витезите од тркалезната маса. И во двата случаја, воините се ставени во искушение, при што се јавува потреба од соодветна реакција, односно потребата од херој. Разликата е во типичното витешко дејствие кај Зелениот витез, предизвик за дуел. Кај Грендел ова директно отсуствува. Иако фактот дека не може да најде достоин противник имплицира на тоа дека тој го бара истиот. Ова и се случува преку борбата со Беовулф.

2. Искушенијата на Сер Гавејн и природата на Зелениот витез

По влегувањето во дворецот, Зелениот витез го предизвикува Крал Артур да замавне со мечот за да го обезглави Зелениот витез. Дел од договорот е за една година и еден ден Артур да го пронајде Зелениот витез и да се подложи на истиот потфат. Предизвикот смело го прифаќа Гавејн, најмладиот од Артуровите витези. Ова ја покажува желбата на Гавејн за горда лична придобивка, која во текот на романсата ќе биде ставена на испит од страна на Зелениот витез. Гавејн го обезглавува Зелениот витез, но витезот си ја зема главата и заминува со својот коњ, велејќи дека ќе го чека за една година и еден ден во Зелената капела. Впрочем, како што е познато од теоријата за витештво, во општество каде што не постојат дуели невозможно е да постои витештво. Така по една година и еден ден, Сер Гавејн, по советувањето со други витези од тркалезната маса, го прифаќа дуелот да ја пронајде Зелената капела. На тој начин Сер Гавејн ги следи едни од најважните принципи во витештвото, одржување на дадениот збор и својата чест. Потрагата во сите поеми со епски елементи е придружена од бројни неволји, борби и искушенија. Така и во потрагата на Сер Гавејн е потребно да се победат бројни суштества. Во потрагата по Зелената капела, Сер Гавејн сретнува и благороден витез. Подоцна Сер Гавејн стигнува пред замок којшто припаѓа на истиот витез. Витезот го поканува во замокот, нудејќи му место да преспие. Сер Гавејн ја запознава сопругата на витезот, којашто му изгледа дека е поубава дури и од Гвиневир. Витезот ја испитува искреноста, чесноста и непорочноста на Гавејн преку предизвик. Договорот е дека секој од двајцата е должен да подари на другиот сè што ќе добие во текот на денот. Првиот ден витезот заминува на лов, давајќи го уловот, срна на Гавејн. Сопругата на витезот се обидува во меѓувреме да го заведе, но Гавејн не подлегнува на нејзините обиди, сепак добивајќи бакнеж. Гавејн, верен на договорот, го бакнува еднаш витезот. Вториот ден, витезот му го дава пленот - дива свиња на Гавејн. Сопругата на витезот пак се обидува да го заведе, но и во овој случај успева единствено да го бакне два пати. Вечерта Гавејн го бакнува два пати неговиот домаќин, витезот. Третиот ден витезот го дава пленот - лисица на Гавејн. Претходно, неговата сопруга го бакнува три пати Гавејн, но му подарува и ремен кој ја има способноста да го чува од повреди оној што го носи. Вечерта Гавејн го бакнува три пати витезот, но не ја исполнува целосно својата должност, затоа што не го предава ременот на домаќинот. Како што посочивме погоре, витештво и христијанството се нераскинливо сврзани. Па така, трите искушенија на Сер Гавејн имаат аналогија со искушенијата во Библијата. Доволно е да го спомнеме

искушението на Адам и Ева за конзумирањето на јаболкото од дрвото на животот (знаењето) или искушенијата на Христос во пустината од страна на Ѓаволот. Имено, според Евангелието на Матеја, Исус е искушуван да:

1. Да направи леб од камењата за да ја задоволи потребата за храна. На ова Исус одговара: „Напишано е - Не само од леб ќе живее човекот, а и од секој збор што излегува од устата на Бога“.³
2. Да се фрли од кулата на храмот, препуштајќи се да биде спасен од ангелите за да не падне. Исус и овој пат останал чесен одговорајќи: „Напишано е исто така - Не искушувај го Господа, твојот Бог“.⁴
3. Да му служи на Ѓаволот во замена за сите кралства на светот. Исус повторно останал чесен и одговорил: „Бегај од мене сатано, зашто е напишано: На Господа, твојот Бог, да му се поклонуваш и само Нему да Му служиш!“⁵.

Преку оваа аналогија на трите искушенија на Гавејн и Исус се гледа и потенцира порочноста и несовршеноста на обичниот човек во лицето на Гавејн споредено со совршеноста и чистината на Исус Христос. Својственоста на човекот да греша се гледа и од следниот пасус од Првото послание на Светиот Апостол Павле до Коринтјаните 10:13: „Друго искушение вас не ве постигна, освен човешкото; но верен е Бог, кој нема да дозволи да бидете искушувани повеќе од силата ваша, а заедно со искушението ќе ви даде и излез, за да можете да трпите“.

Понатамошниот тек на романсата е исто во корелација со горенаведениот пасус. Имено, по престојот во замокот, Сер Гавејн оди во Зелената капела за дуелот со Зелениот витез. Првите два замава на Зелениот витез се неуспешни, но со третиот прави мала лузна на вратот на Гавејн. По ова, Зелениот витез се претставува дека е всушност домаќинот на замокот Бертилак де Хаутдесерт. Де Хаутдесерт е трансформиран со помош на магија во Зелениот витез од страна на Морган Ле Феј, полусестра на Крал Артур, за да ги искушува витезите од неговиот двор. Зелениот витез му дава до знаење дека лузната е поради неспазувањето на договорот и непредавањето на ременот, но дека сепак Гавејн се покажал како доволно доблестен витез и затоа е поштеден. Гавејн се покажува за својот грев и како знак на својата порочност одлучува да го носи ременот. Лузната на вратот, исто така, е знак на неговата порочност. Во следниот извадок Гавејн го истакнува овој факт:

„This band and the nick on my neck are one
And the same, the blame and the loss I suffered
For the cowardice, the greed, that came to my soul.
This sign of bad faith is the mark of my sin:“

(*„Sir Gawain and the Green Knight.“*, дел 4, стих 2506-2510)

Знакот како симбол на порочност присуствува и во Библијата, во приказната за Каин и Адел. Имено откако Каин извршува братоубиство, како знак на

³ Свето Евангелие според Матеја 4:4

⁴ Свето Евангелие според Матеја 4:7

⁵ Свето евангелие според Матеја 4:10

неговото недело од страна на Господ е обележен со знак. Така во Библијата: „А Господ Бог му рече: Тоа нема да се случи оти, кој ќе го убие Каина седумпати ќе се казни! И му стави Господ знак на Каина, за да не го убие никој, кој ќе го сретне“ (Битие 4:15).

Сер Гавејн се покајува, изјавувајќи притоа дека ќе се обиде да греша помалку:

„Oh knight: I humbly confess
My faults: bless me
With the chance to atone.
I'll try to sin less.”

(“*Sir Gawain and the Green Knight*.”, дел 4, стих 2385-2388)

Откако се враќа на дворот на Кралот Артур, витезите му ја проштеваат порочноста и како знак на признание и пријателство со Сер Гавејн одлучуваат и тие да носат зелен ремен.

Милосрдноста што ја покажува Зелениот витез, исто така е поврзана со Библијата. Во Лука 6:36 пишува: „Бидете милосрдни, како што е милосрден вашиот небесен Татко“. Како и во Тит 3:4-5: „Но тогаш Бог, нашиот Спасител, ни покажа колку не сака и колку ни е благонаклонет, кога не спаси, не затоа што со нашите постапки тоа го заслуживме, туку затоа што Тој е милостив. Со силата на Светиот Дух не изми, не прероди и направи од нас нови суштества“.

Од погоре наведеното, односно сличноста на Зелениот витез со Сатаната во поглед на искушението (Матеја 4:4, 4:7, 4:10), но и покажаната милосрдност со милосрдноста на Господ кон луѓето, се појавува и потребата за дефинирање на природата на Зелениот витез. Џ.Р. Толкин во «*The Anthropological Approach*» го опишува како „најтешкиот лик“ за интерпретација. Голем дел од литературните критичари го гледаат Зелениот витез како двосмислен, како на пример Џ.С. Луис за кој Зелениот витез е „*coincidentia oppositorum*“. Според Џ.С. Луис во «*The Anthropological Approach*», Зелениот витез е „полн со демонска енергија како стариот Карамазов“ но и „весел како Дикенсов домаќин на Божиќ“.

3. Заклучок

Поуката на оваа романса е дека смртниците учат само преку нивните грешки и страдања. Во Библијата поговорка 11:2 не учи: „Ќе дојде ли гордоста, ќе дојде и срамот, но мудроста е со смирените“. Преку испитувањата и својот срамот Сер Гавејн ја увидува совршеноста на Господ и својата несовршеност. Во Светото евангелие според Матеја 19:25-26 се посочува оваа разлика: „Кога го чуја тоа учениците многу се зачудија и рекоа: Тогаш кој може да не спаси? А Исус, кога погледна на нив им рече: За луѓето тоа не е можно, но за Бога се е можно“. Така Сер Гавејн го наоѓа своето место во христијанскиот свет, спознавајќи и увидувајќи дека наместо користењето на својата волја за лична придобивка истата е потребно да ја користиме за понизност кон Господ.

Користена литература

1. "The Anthropological Approach," in *English and Medieval Studies Presented to J.R.R. Tolkien on the Occasion of His Seventieth Birthday*, ed. Norman Davis and C.L. Wrenn (London: Allen and Unwin, 1962), 219-30; reprinted in *Critical Studies of Sir Gawain and the Green Knight*, ed. Donald R. Howard and Christian Zacher (Notre Dame, Ind. and London: Univ. of Notre Dame Press, 1968), 63.
2. Gustafson, Kevin. "Sir Gawain and the Green Knight." *Companion to Medieval English Literature and Culture*. Ed. Peter Brown. Malden, MA: Blackwell Publishing, 2006.
3. *Sir Gawain and the Green Knight.* "The Broadview Anthology of British Literature: The Medieval Period. Vol. 1. ed. Joseph Black, et al. Toronto: Broadview Press. ISBN 1-55111-609-X
4. Weiss, Victoria L. "Gawain's First Failure: The Beheading Scene in 'Sir Gawain and the Green Knight.'" *The Chaucer Review* 10.4 (1976): 361-366. JStor. Penn State University Press. Web. 14 Nov. 2009.
5. Weston, Jessie L. *Legend of Sir Gawain: Studies Upon its Original Scope and Significance*. New York: AMS, 1972.
6. Wilhelm, James J. "Sir Gawain and the Green Knight." *The Romance of Arthur*. Ed. Wilhelm, James J. New York: Garland Publishing, 1994